OPŁACONO GOTÓWKĄ

Dzisiejszy numer zawiera 8 stron druku

Cena 8 zł.

# PIAST

Cena 8 zł.

TYGODNIK SPOŁECZNO-POLITYCZNY POŚWIĘCONY SPRAWOM LUDU POLSKIEGO

Redakcja i Administracja: **Kraków, ul. Basztowa 17.** Telefon redakcji i administracji: **595-32.** Skrytka pocztowa **Kraków I, Nr 538 — Konto P. K. O. Nr IV 353 — Prenumerata kwartalna zł 100.—**

Wydawca: **Ludowe Tow. Wydawnicze „PIAST", Sp. z odp. udz. w Krakowie** Redaguje Komitet

Nr 21 — Kraków, 30 maja 1948 — Rok XXXV

***Stanowisko ZSRR wobec polityki amerykańskiej***

# Warunki zabezpieczenia pokoju światowego

**W związku z ostatnią deklaracją departamentu stanu USA o rozbieżnościach radziecko-amerykańskich, agencja TASS została upoważniona do opublikowania w sprawie stanowiska radzieckich kół kierowniczych komunikatu następującej treści:**

„Radziecka opinia publiczna została już poinformowana o liście otwartym p. Henry Wallace'a, kandydata na stanowisko prezydenta USA z ramienia trzeciej partii, skierowanym do Stalina, a ogłoszonym w prasie radzieckiej dnia 13 maja i zawierającym spis zagadnień, co do których — zdaniem Wallace'a — konieczne jest osiągniecie porozumienia między Związkiem Radzieckm a Stanami Zjednoczonymi.

W odpowiedzi na ten list otwarty p. Wallace'a w prasie radzieckiej ogłoszono list Stalina z dnia 17 maja, w którym Stalin stwierdza, że propozycje, zawarte w liście p. Wallace'a, mogą stanowić dobrą i owocną podstawę dla osiągnięcia porozumienia między obu krajami.

W związku z tym departament stanu USA ogłosił dnia 18 maja oświadczenie, że konkretne zagadnienia, wymienione w odpowiedzi Stalina nie mogą być przedmiotem dwustronnego rozpatrzenia między USA i ZSRR, rozpatrzenie zaś tych zagadnień w Organizacji Narodów Zjednoczonych i na radzie ministrów spraw zagranicznych nie dało pozytywnych wyników, jakoby z powodu stanowiska ZSRR.

W związku z tym oświadczeniem departamentu stanu USA, agencja TASS ogłosiła dnia 19 maja komunikat, który stwierdza, że **to stanowisko departamentu stanu pozostaje w całkowitej sprzeczności z oświadczeniem rządu USA z dnia 4 maja, w którym możliwości dwustronnych rokowań nie tylko nie negowano, lecz odwrotnie, uważano je za zrozumiałą samą przez się.** Prócz tego komunikat TASS wskazywał, że w swoim czasie, za rządów Roosevelta „**najtrudniejsze nawet zagadnienia międzynarodowe rozstrzygane były przez przedstawicieli USA, ZSRR i Wielkiej Brytanii w całkowitym porozumieniu i jednomyślności, a jeśli obecnie departament stanu uważa za rzecz niemożliwą uzgodnienie decyzji mocarstw, to należy to tłumaczyć nie stanowiskiem rządu radzieckiego, lecz tym, że obecny rząd USA odstąpił od polityki Roosevelta i prowadzi teraz inną politykę, zajmując stanowisko agresywne.**

Dnia 19 maja departament stanu przekazał do publikacji nowe dodatkowe oświadczenie, składające się z 11 punktów, a dotyczące zagadnień, wywołujących rozbieżności między USA i ZSRR.

Oświadczenie to ogłaszają dzisiejsze dzienniki moskiewskie. W związku z tym nowym oświadczeniem departamentu stanu USA, agencja TASS jest w stanie zakomunikować co następuje:

### 1) REDUKCJA ZBROJEŃ

W sprawie powszechnej redukcji i uregulowania zbrojeń departament stanu USA ogranicza się jedynie do uwagi, że problem ten jest omawiany w komisji zbrojeniowej Rady Bezpieczeństwa. W istocie rzeczy przyjęta jednomyślnie decyzja Generalnego Zgromadzenia ONZ z grudnia 1946 roku w sprawie konieczności jak najszybszej powszechnej redukcji zbrojeń nie jest wprowadzona w życie — przede wszystkim dlatego, że rząd USA zajął stanowisko skierowane przeciwko tej decyzji Generalnego Zgromadzenia.

Wbrew tej decyzji w sprawie powszechnej redukcji zbrojeń **rząd USA otwarcie uprawia politykę wciąż postępującego zwiększenia zbrojeń i sił zbrojnych, asygnując na te cele coraz to nowe miliardy dolarów.**

Tymczasem dla każdego jest rzeczą jasną, że porozumienie między ZSRR i USA w sprawie wprowadzenia w życie decyzji dotyczącej powszechnej redukcji zbrojeń, mogłoby przyczynić się do wykonania tego wyjątkowo ważnego zadania, co jest konieczne w interesie wzmocnienia powszechnego pokoju i zmniejszenia materialnych obciążeń ludności, ponoszącej brzemię rozdętych budżetów wojskowych.

### 2) ZAKAZ BRONI ATOMOWEJ

**Związek Radziecki wypowiada się za bezwarunkowym zakazem broni atomowej i za wykorzystywaniem energii atomowej jedynie w celach pokojowych.**

Zakaz broni atomowej jest konieczny już z tego względu, że broń ta — jak wiadomo — przeznaczona jest w pierwszym rzędzie do niszczenia pokojowych miast i ludności cywilnej, z czym nie może pogodzić się sumienie narodów. Jednakże **rząd U. S. A. już od 2 lat odrzuca wszystkie propozycje Związku Radzieckiego w sprawie zakazu broni atomowej i przesuwa zagadnienie na płaszczyznę tzw. „kontroli międzynarodowej". Tymczasem każdy powinien zdać sobie sprawę z tego, że tylko w razie powzięcia decyzji o zakazie broni atomowej miałoby sens ustanowienie kontroli międzynarodowej, ażeby zabezpieczyć efektywne wprowadzenie w życie tej decyzji.**

Właśnie dlatego Związek Radziecki wypowiada się za zakazem broni atomowej, a jednocześnie za ustanowieniem efektywnej kontroli międzynarodowej nad produkcją energii atomowej we wszystkich krajach, ażeby wykluczyć możliwość fabrykacji broni atomowej.

W ten sposób absolutnie nie da się utrzymać twierdzenie departamentu stanu, jakoby Związek Radziecki przeszkadzał osiągnięciu porozumienia w sprawie ustanowienia kon-

(Ciąg dalszy na str. 2)

# *Miliony chłopów*

## wzięło udział w tegorocznym Święcie Ludowym

### KOMUNIKAT CENTRALNEJ KOMISJI WSPÓŁDZIAŁANIA PSL I SL

W dniu 19 maja br. odbyło się posiedzenie Centralnej Komisji Współdziałania PSL i SL na którym byli obecni:

Z ramienia PSL — wiceprezes NKW pos. Czesław Wycech, sekretarz naczelny pos. Kazimierz Banach oraz członkowie prezydium NKW — prezes Jan Domański i red. Wacław Schayer;

Z ramienia SL — prezes stronnictwa min. Wincenty Baranowski, sekretarz generalny wicepremier Antoni Korzycki, wiceprezes min. Bolesław Podedworny, zastępcy sekretarza generalnego: wicemin. Jerzy Drenowski, wicemin. Tadeusz Rek i pos. Aleksander Juszkiewicz.

Na posiedzeniu zostały podsumowane wyniki i rozmiary obchodu Święta Ludowego, przy czym na podstawie danych, które dotychczas napłynęły z terenu, stwierdzono, że w tegorocznym Święcie Ludowym wzięło udział 4 miliony chłopów.

Nowe raporty, napływające stale z terenów, wskazują, że i ta liczba będzie poważnie przekroczona.

Władze naczelne PSL i SL wobec tak imponujących rozmiarów tegorocznego obchodu, którego znaczenie szczególnie podkreśla

zdecydowana postawa mas chłopskich, manifestujących na rzecz pracy i walki dla dobrobytu i bezpieczeństwa Państwa Ludowego,

na rzecz przyjaźni ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, sojuszu chłopsko-robotniczego,

oraz jedności ruchu ludowego:

stwierdzają, że obrana przez nie droga współdziałania była słuszna i będzie nadal ze wzmożoną siłą kontynuowana na gruncie wspólnych, radykalnych założeń ideowo-programowych.

# (Warunki zabezpieczenia pokoju światowego)

(Ciąg dalszy ze str. 1)

troli międzynarodowej nad energią atomową. Fakty świadczą o tym, że w istocie rzeczy **rząd USA ponosi całkowitą odpowiedzialność za to, że dotychczas nie przyjęto decyzji o zakazie broni atomowej, a brak takiego zakazu sprawia, że propozycja w sprawie kontroli nad produkcją energii atomowej staje się bezsensowna.**

### 3) ZAWARCIE POKOJU Z NIEMCAMI

W swym oświadczeniu z dnia 19 maja departament stanu pomija okoliczność, że pożądana jest ewakuacja wojsk okupacyjnych, a brak porozumienia odnośnie problemu Niemiec tłumaczy stanowiskiem Rządu Radzieckiego. Tak więc usiłuje się „przerzucić winę z chorej głowy na zdrową". Tymczasem jest rzeczą powszechnie wiadomą, że **w sprawie Niemiec istnieją decyzje jałtańskiej i poczdamskiej konferencji szefów rządów USA, ZSRR i Wielkiej Brytanii.**

Gdyby rząd USA stał na stanowisku konferencji jałtańskiej i poczdamskiej, czego domaga się rząd radziecki, to niewątpliwie rada ministrów spraw zagranicznych podołałaby swym zadaniom, rozpatrując problem niemiecki na zeszłorocznych konferencjach w Moskwie i w Londynie. Tak się jednak nie stało głównie dlatego, że **rząd USA odrzucił propozycje Związku Radzieckiego w sprawie przygotowania traktatu pokojowego z Niemcami, jak również propozycje Związku Radzieckiego w sprawie utworzenia centralnych niemieckich departamentów gospodarczych;** jakkolwiek było to wyraźnie przewidziane w porozumieniu poczdamskim. **Rząd USA odrzucił również propozycje Związku Radzieckiego w sprawie utworzenia rządu ogólnoniemieckiego,** co jest konieczne dla odbudowy politycznej i gospodarczej jedności Niemiec. Rząd USA nie tylko nie wykonuje decyzji jałtańskich i poczdamskich w sprawie demilitaryzacji Niemiec, co stanowi najważniejszy warunek zabezpieczenia trwałego pokoju i bezpieczeństwa narodów Europy, lecz **uprawia wręcz przeciwną politykę w stosunku do Niemiec, opierając się na niemieckich kołach agresywnych i na monopolach niemieckich, które w przeszłości były filarem hitleryzmu, oraz przyczyniają się do odbudowy militarno-gospodarczego potencjału Niemiec.** Taka polityka pociąga za sobą niebezpieczeństwo przekształcenia zachodniej części Niemiec w bazę strategiczną dla przyszłej agresji w Europie. Ta polityka USA ma miejsce również obecnie na londyńskiej konferencji sześciu państw w sprawie Niemiec. Z tego wynika, **jak daleko posunął się rząd USA w gwałceniu decyzji jałtańskich i poczdamskich w sprawie Niemiec i jak wielką odpowiedzialność ponosi ten rząd za zrywanie tych niezmiernie doniosłych decyzyj.**

### 4) ZAWARCIE POKOJU Z JAPONIĄ

**Rząd radziecki wypowiada się za jak najszybszym zawarciem traktatu pokojowego z Japonią i za ewakuacją wojsk okupacyjnych.** Oczywiste jest, że i w tym wypadku przygotowanie traktatu pokojowego powinno odbywać się tak, jak to przewiduje porozumienie poczdamskie, w myśl którego traktaty pokojowe ze wszystkimi państwami nieprzyjacielskimi, a więc i z Japonią, powinna przygotować rada ministrów spraw zagranicznych w odpowiednim składzie, tzn. w danym wypadku z udziałem Chin.

Następnie rzeczą bezwzględnie konieczną będzie zwołanie konferencji wszystkich krajów zainteresowanych dla rozpatrzenia sprawy traktatu pokojowego z Japonią. Wbrew porozumieniu poczdamskiemu rząd USA wypowiada się przeciwko przygotowaniu traktatu pokojowego przez radę ministrów spraw zagranicznych. W rezultacie sprawa traktatu pokojowego z Japonią nie posuwa się naprzód. **W międzyczasie rząd USA pomaga agresywnym kołom Japonii w odbudowie japońskiego potencjału militarno-gospodarczego, narażając w ten sposób na szwank sprawę pokoju.**

### 5) EWAKUACJA WOJSK Z CHIN

Już w grudniu 1945 roku na moskiewskiej konferencji ministrów spraw zagranicznych USA, ZSRR i Wielkiej Brytanii osiągnięto porozumienie w sprawie jak najszybszej ewakuacji wojsk radzieckich i amerykańskich z Chin. **Związek Radziecki dawno już wywiązał się z przyjętego zobowiązania i ewakuował swe oddziały wojskowe z Chin, zgodnie ze wspomnianym porozumieniem.** Co się tyczy Stanów Zjednoczonych, to deklaracja departamentu stanu z dnia 19 maja potwierdza, **że amerykańskie oddziały wojskowe dotychczas pozostają na terytorium Chin i że w ten sposób rząd USA dotychczas nie wykonał przyjętego zobowiązania.**

Nie ma żadnej wątpliwości, że okoliczność ta przyczyniła się jedynie do rozszerzenia i pogłębienia wojny domowej w Chinach.

### 6) EWAKUACJA WOJSK Z KOREI

Na moskiewskiej konferencji 3 ministrów spraw zagranicznych w grudniu 1945 roku osiągnięto porozumienie w sprawie odbudowy Korei jako państwa niepodległego, utworzenia tymczasowego demokratycznego rządu Korei i w sprawie wspólnego podjęcia w związku z tym szeregu innych kroków przez dowództwo wojsk amerykańskich w Korei południowej i przez dowództwo wojsk radzieckich w Korei północnej.

Wobec tego jednak, że dowództwo wojsk amerykańskich w Korei południowej weszło na drogę posunięć antydemokratycznych i popierania reakcyjnych grup projapońskich w Korei, porozumienie dowództwa radzieckiego w Korei północnej z dowództwem amerykańskim w Korei południowej okazało się niemożliwe, a plan dotyczący Korei zakreślony na konferencji moskiewskiej został zerwany. Ażeby przyspieszyć zjednoczenie Korei północnej i południowej, oraz odbudowę Korei jako jednolitego i niezależnego państwa demokratycznego oraz umożliwić narodowi koreańskiemu rozstrzyganie swych spraw wewnętrznych — rząd radziecki w październiku 1947 roku przedstawił propozycje w sprawie jednoczesnej ewakuacji wojsk amerykańskich i radzieckich z Korei na początku 1948 roku.

Ta propozycja radziecka znalazła życzliwy oddźwięk w jak najszerszych warstwach narodu koreańskiego, przy czym demokratyczne partie i ugrupowania Korei północnej i południowej zobowiązały się do tego, by nie dopuścić do wojny domowej po ewakuacji wojsk amerykańskich i radzieckich z Korei. Jednakże ta propozycja radziecka **została odrzucona przez rząd USA,** co pociąga za sobą zachowanie obecnego podziału Korei na dwie strefy — północną i południową—wbrew decyzji konferencji moskiewskiej, przewidującej utworzenie zjednoczonego niepodległego i demokratycznego państwa koreańskiego.

Co się tyczy komisji, utworzonej przez Generalne Zgromadzenie pod naciskiem rządu USA, o której wspomina departament stanu, to komisja ta ma na oku cele, nie mające nic wspólnego z decyzjami konferencji moskiewskiej. Świadczy o tym wymownie dotychczasowa działalność tej komisji, która wspólnie z dowództwem amerykańskim w południowej Korei zainscenizowała w początku maja br. wybory władz strefy południowej, nie bacząc na protesty warstw narodu koreańskiego i na bojkotowanie tych wyborów przez demokratyczne partie polityczne i organizacje Korei południowej.

Z tego wszystkiego wynika, że **również wykonanie znanego porozumienia w sprawie odbudowy Korei jako państwa niepodległego i demokratycznego, wymaga jak najszybszej realizacji propozycji radzieckiej w sprawie ewakuowania wszystkich wojsk cudzoziemskich z Korei.**

### 7) RESPEKTOWANIE SUWERENNOŚCI NARODOWEJ I NIE MIESZANIE SIĘ W SPRAWY WEWNĘTRZNE INNYCH KRAJÓW

Co się tyczy sprawy poszanowania suwerenności narodowej i nie mieszania się w sprawy wewnętrzne innych państw, to departament stanu ogranicza się do uwagi, że na temat ten można przytoczyć wiele faktów, iż polityka i działalność obu rządów pod tym względem są powszechnie znane i że wszystko to mówi samo za siebie. Tymczasem polityka i działalność rządu Stanów Zjednoczonych w ostatnich czasach **dostarcza niemałej ilości przykładów ingerencji USA w sprawy wewnętrzne innych państw, jak również przykładów naruszania suwerenności państwowej innych państw, oraz przykładów nacisku gospodarczego i politycznego na inne państwa.** Jest np. rzeczą dobrze znaną, że **Stany Zjednoczone przekształcają faktycznie Grecję w swą bazę wojskową.** Że opierając się na ingerencji amerykańskiej, faszyści greccy uprawiają bezlitosną politykę eksterminacji demokratów greckich. Znaną jest również **ingerencja USA w sprawy wewnętrzne Włoch,** zwłaszcza w związku z wyborami, które odbyły się we Włoszech 18 kwietnia. Ingerencja ta znalazła wyraz w nacisku ekonomicznym na Włochy w wysyłaniu amerykańskich okrętów wojennych na włoskie wody terytorialne, w demonstracyjnych przelotach nad terytorium Włoch w przeddzień wyborów, w nacisku politycznym na całokształt spraw wewnętrznych we Włoszech przy wykorzystywaniu ciężkiej sytuacji gospodarczej Włoch, będącej następstwem wojny.

### 8) BAZY WOJSKOWE

Deklaracja depart. stanu w sprawie baz wojskowych na terytorium innych państw, członków Organizacji Narodów Zjednoczonych, zawiera próbę usprawiedliwienia przez powołanie się na uchwałę Generalnego Zgromadzenia z dnia 14 grudnia 1946 roku, faktu istnienia licznych amerykańskich baz wojskowych, morskich i lotniczych na terytorium wielu krajów świata, położonych często w odległości tysięcy kilometrów od granic państwowych USA. Rząd USA usiłuje usprawiedliwić fakt istnienia amerykańskich baz wojskowych na terytorium innych narodów zjednoczonych zgodą rządów innych państw. Pomija się przy tym oczywiście takie problemy, jak gospodarczą i polityczną zależność od Stanów Zjednoczonych szeregu krajów, na których terytorium znajdują się bazy wojskowe, jak również problem celów i zadań, jakie Stany Zjednoczone łączą z utworzeniem takich baz wojskowych.

Przedstawiciele ZSRR już niejednokrotnie m. in. na Generalnym Zgromadzeniu ONZ w 1946 roku wskazywali **na niedopuszczalność utrzymywania baz wojskowych przez pewne państwa na terytorium innych państw, członków ONZ.** Fakt istnienia takich baz, jak również obecność wojsk cudzoziemskich na terytoriach Narodów Zjedn. nie da się usprawiedliwić po zakończeniu wojny i po rozgromieniu państw nieprzyjacielskich, oraz po utworzeniu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

W związku z tym warto przypomnieć fakt **istnienia baz wojskowych USA również na terytorium państw graniczących ze Związkiem Radzieckim.** Obecny stan rzeczy, w jakim niektóre państwa, zwłaszcza zaś Stany Zjednoczone, posiadają liczne bazy wojskowe na terytorium innych członków ONZ, nie da się pogodzić z podstawowymi zasadami tej organizacji, oraz przyczynia się do wzmożenia niepewności i niepokoju na arenie międzynarodowej.

### 9) HANDEL MIĘDZYNARODOWY

Stosunki handlowe Związku Radzieckiego z innymi krajami stale się rozwijają — i to na normalnych, wzajemnie korzystnych warunkach handlowych. Nie można tego nato-

(Dokończenie na str. 3)

## (Warunki zabezpieczenia pokoju światowego)

(Dokończenie ze str. 2)

miast powiedzieć o radziecko-amerykańskich stosunkach handlowych, gdyż **rząd USA narusza porozumienie radziecko-amerykańskie, praktykując dyskryminacje wobec ZSRR.** Widoczne jest z tego, **na kim ciąży odpowiedzialność za wytworzoną w tej dziedzinie sytuację nie do zniesienia.** Co się zaś tyczy międzynarodowych konferencyj handlowych w Genewie i w Hawanie, na które powołuje się departament stanu, to — jak wiadomo — nie dały one żadnych pożytecznych wyników, wywołując jednocześnie liczne narzekania na niedopuszczalną presję ze strony USA na uczestników tych konferencji.

**10) POMOC GOSPODARCZA DLA KRAJÓW ZNISZCZONYCH WOJNĄ**

W swej deklaracji departament stanu porusza problem przyjścia z pomocą krajom zniszczonym wojną. Wskazuje on na to, jakoby Stany Zjednoczone okazywały pomoc innym krajom i to na szeroką skalę, również za pośrednictwem ONZ. Podobne oświadczenie nie odpowiada jednak rzeczywistości. Tzw. pomoc, jakiej udzielają Stany Zjednoczone niektórym krajom, **ma miejsce nie za pośrednictwem ONZ, lecz w jednostronnym trybie, a Organizacja Narodów Zjednoczonych jest przy tym ignorowana.** Co więcej — istniejąca dawniej UNRA, której działalność była oparta na zasadach międzynarodowych i która przychodziła ze znaczną pomocą krajom zniszczonym wojną, została zlikwidowana z inicjatywy Stanów Zjednoczonych, wobec tego, że rząd Stanów Zjednoczonych wręcz odmówił udziału w tej organizacji. Warto również wspomnieć o tym, że rząd Stanów Zjedn. odrzucił w swoim czasie propozycję, złożoną przez delegację ZSRR w Radzie Bezpieczeństwa podczas omawiania problemu greckiego, a przewidująca, że okazywana Grecji pomoc powinna być rozdzielana jedynie w interesie narodu greckiego i pod nadzorem specjalnej komisji Rady Bezpieczeństwa. Propozycja ta, podobnie jak kilka innych propozycyj ZSRR, ażeby pomoc poszczególnym państwom organizowała ONZ, wywołała przeciwdziałanie ze strony kół kierowniczych USA, które **wykorzystały pomoc udzielaną przez nie innym krajom dla uzyskania korzyści politycznych i innych, jakkolwiek Organizacja Narodów Zjednoczonych uznała to za niedopuszczalne.**

**11) DEMOKRACJA I WOLNOŚCI DEMOKRATYCZNE**

Niezmiernie ważny problem obrony demokracji i zabezpieczenia wolności demokratycznych we wszystkich krajach departament stanu sprowadził do drugorzędnej kwestii komisji praw człowieka Rady Ekonomiczno-Społecznej ONZ, jakkolwiek komisja ta nie uzyskała w swej pracy żadnego sukcesu.

Tymczasem koła rządowe **USA ujawniają obecnie troskę nie o to, by bronić demokracji i wolności obywatelskich, lecz o to, by utrzymywać i instalować reżimy reakcyjne, antydemokratyczne i faszystowskie w innych krajach (Grecja, Hiszpania, Iran).** Koła te są tak bardzo zajęte wykonywaniem tej niewdzięcznej misji, że nie mają naturalnie czasu na to, by bronić demokracji i wolności obywatelskich.

**Związek Radziecki nalegał i nalega na to, by demokracja i wolności obywatelskie cieszyły się obroną we wszystkich krajach. Ze wszystkiego cośmy wyżej powiedzieli wynika, na kogo spada odpowiedzialność za obecny stan stosunków radziecko-amerykańskich. Departament stanu twierdzi, że uzgodnione decyzje są niemożliwe wobec nieustępliwości rządu radzieckiego. Fakty przeczą jednak twierdzeniu departamentu stanu. Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że za rządów Roosevelta najtrudniejsze zagadnienia międzynarodowe były rozstrzygane przez USA, ZSRR i Wielką Brytanię zgodnie i jednomyślnie. Było to wówczas możliwe dlatego, że wykonywano lojalnie zasadnicze decyzje konferencji teherańskiej i jałtańskiej, a decyzje praktyczne spraw konkretnych zapadały na podstawie tych decyzyj zasadniczych i w ich wykonaniu.**

Co zmieniło się od tego czasu? Zmieniło się stanowisko rządu USA. Chodzi o to, że **rząd USA nie liczy się z decyzjami tych konferencyj i decyzje te systematycznie narusza. Narusza on zresztą nie tylko decyzje konferencji teherańskiej i jałtańskiej, lecz nawet decyzje konferencji poczdamskiej, przyjęte z udziałem prezydenta Trumana i przezeń podpisane.** Nie wspominamy już o wypadkach naruszania lub ignorowania przez rząd USA Karty i zasad Organizacji Narodów Zjednoczonych. Jest rzeczą zrozumiałą, że **takie stanowisko rządu USA nie może sprzyjać postępowi w sprawach międzynarodowych**".

# Potężne manifestacje w dniu Święta Ludowego w całym kraju

Tegoroczne Święto Ludowe — jak już o tym donosiliśmy — stało się potężną manifestacją ludu polskiego na rzecz pokoju, przyjaźni z narodami słowiańskimi, na rzecz jedności ruchu ludowego i sojuszu chłopsko-robotniczego.

Również udział w manifestacjach przedstawicieli stronnictw robotniczych był bardzo liczny.

Główna, reprezentacyjna uroczystość **w Warszawie, zgromadziła ponad 100 tysięcy uczestników.**

**W Zamościu i w Kielcach** manifestowało po 50 tysięcy ludzi, **w Białogardzie** około 30 tysięcy, a **w Legnicy,** dokąd przybyli chłopi z trzech powiatów zebrało się ponad 25 tysięcy uczestników.

**W Opolu** w województwie śląsko-dąbrowskim w obchodzie wzięło udział około 100 tysięcy uczestników.

**Z Bochni** podaliśmy informacje w poprzednim numerze naszego pisma.

**W Rzeszowie** na rozległych błoniach za Wisłokiem zgromadziło się **około 90 tysięcy uczestników** Święta Ludowego. Wokół mównicy powiewał las sztandarów zielonych i czerwonych. **Z ramienia NKW PSL przemawiał redaktor „Gazety Ludowej", Wacław Schayer, z ramienia SL minister Podedworny, w imieniu partii robotniczych poseł Kowalski, imieniem organizacyj młodzieżowych ob. Stasiak.**

**W Dzierżonowie** (wojew. wrocławskie) uczestniczyło w obchodzie około 40 tys. osób.

Oprócz **centralnych** obchodów Święta Ludowego odbyły się obchody **w ramach powiatów,** które zgromadziły po kilka czy kilkanaście tysięcy uczestników.

**I tak w województwie kieleckim,** poza centralnym obchodem w Kielcach, odbyły się obchody powiatowe, bardzo licznie obesłane przez chłopów. **W Pińczowie** wzięło udział ok. 20 tysięcy uczestników, **w Stopnicy** (ok. 30 tys.), **w Chmielniku** (ok. 6 tysięcy ludzi), **w Iłży** około 7 tysięcy, **w Sandomierzu** ponad 10 tys. uczestników, **w Kazimierzy Wielkiej** ok. 15 tys., **w Wierzbnicy,** powiat Radom, około 10 tysięcy.

**W województwie łódzkim, w Końskiem** około 8 tysięcy, **w Konstantynowie** ponad 5 tysięcy zgromadzonych, **w Kutnie** ok. 20 tys. osób, **w Tuszynie** ponad 2 tys. chłopów.

**W województwie poznańskim** odbyły się wspaniałe obchody **w Gnieźnie, w Ostrowiu Wielkopolskim, w Krotoszynie, w Środzie, w Strzelcach, w Rawiczu, w Lesznie.**

**W województwie pomorskim** odbyły się obchody **w przeszło 20 miejscowościach.** Wielką liczbę uczestników skupiły obchody: **w Koronowie nad Brdą** (ok. 10 tys. ludzi), **w Kruszwicy** (ok. 20 tys.), **w Inowrocławiu** ponad 10 tys.), **w Aleksandrowie Kujawskim** (ok. 17 tys.), **w Rypinie** (ok. 13 tys.), **w Grudziądzu** (ok. 15 tys.). Poza tym odbyły się manifestacje: **w Kościerzynie, Wejherowie, Lęborku, Kwidzyniu, Sztumie** itd.

Jeżeli się weźmie pod uwagę, że w tegorocznych obchodach oprócz obu stronnictw ludowych wzięły udział bardzo liczne delegacje robotnicze, masowo organizacje młodzieżowe, Samopomoc Chłopska, spółdzielczość wiejska, to można powiedzieć, że w tym roku udział uczestników szedł w miliony.

## Z przebiegu Święta Ludowego w powiecie Biała Krakowska

Jak w innych powiatach, tak też i w naszym odbyła się uroczystość Święta Ludowego.

Komitet organizacyjny wyznaczył gromadę **Malec,** jako najbardziej odpowiednie miejsce na odbycie tej uroczystości. W dniu 16-go maja już od wczesnych godzin rannych zaczęły się gromadzić koło Uniwersytetu Ludowego przybyłe delegacje z poszczególnych gromad, młodzież wiciowa, młodzież robotnicza, organizacje społeczne i gospodarcze. Jedni przybyli z orkiestrami piechotą, inni furmankami, lub też samochodami.

O godz. 11 uformował się pochód, który przedefilował przed przedstawicielami władz państwowych, wojskowych, partyjnych i organizacyj społecznych.

Po defiladzie odbyło się zgromadzenie w parku Koła Młodzieży Wiejskiej „WICI".

Zgromadzenie zagaił przewodniczący komitetu obchodu Święta Ludowego ob. **Drabek Julian,** przewodniczący PRN. Po przemówieniu ob. Drabka wygłosili przemówienia powitalne przedstawiciel PRN z Białej ob. **mgr Solak,** przedstawiciel władz państwowych ob. starosta **Hejnacki Bogusław,** przedstawiciel **PPR,** przedstawiciel **PPS** i **Związków Zawodowych,** przedstawiciel **SD** ob. burmistrz **Przybyła,** przedstawiciel Samopomocy Chłopskiej ob. **Mąsior** i przedstawiciel „WICI" ob. **Madeja Stanisław.**

Właściwe przemówienie programowe wygłosili **poseł Stachnik z PSL i inż. Kopański z SL.**

Po przemówieniach odbyła się część artystyczna, na którą złożyły się tańce i inscenizacje, wykonane przez poszczególne Koła Młodzieży Wiejskiej „WICI", a następnie ogólna zabawa taneczna.

Obchód zgromadził **około 10 tysięcy uczestników.**

**Mitoraj Antoni.**

* * *

Dalsze sprawozdania z obchodów Święta Ludowego — dla braku miejsca — odkładamy do następnego numeru.

## Posiedzenie Rady Państwa

**Dnia 19 bm. Rada Państwa obradująca pod przewodnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej jednomyślnie uchwaliła zwrócić się do Sejmu Ustawodawczego z wnioskiem o rozszerzenie Rady przez powołanie w jej skład ob. Józefa Niećki, prezesa Polskiego Stronnictwa Ludowego.**

**Na tym samym posiedzeniu Rada Państwa postanowiła wyasygnować 1 milion zł. tytułem subwencji dla Związku Zawodowego Literatów Polskich na urządzenie domu dla pisarzy oraz 1 milion zł. dla Instytutu Fryderyka Chopina na cele związane z organizacją Roku Chopinowskiego.**

**AMERYKAŃSKI SĄD WOJSKOWY,** skazał 17 żołnierzy niemieckich na karę śmierci, oskarżonych o mordowanie bezbronnych jeńców amerykańskich w czasie wojny, w rejonie Malmedy.

## *Wiadomości ze świata*

# Proklamowanie państwa żydowskiego

## i inwazja Arabów na Palestynę

W okresie Zielonych Świąt uwaga całego świata skierowana była w dalszym ciągu na Palestynę. Jak wiadomo, w sobotę 15 bm. wygasł mandat W. Brytanii nad Palestyną. W dniu tym opuścił Palestynę brytyjski Wysoki Komisarz i równocześnie rozpoczęła się ewakuacja wojsk brytyjskich z tego kraju, która ma być ostatecznie ukończona przed 1 sierpnia b. r.

Na 8 godzin przed wygaśnięciem mandatu brytyjskiego, w piątek 14 bm. popołudniu Żydowska Rada Narodowa proklamowała utworzenie państwa żydowskiego pod nazwą „Izrael" w Palestynie. W proklamacji tej Żydowska Rada Narodowa stwierdza, że utworzenie państwa „Izrael", dokonane zostaje na podstawie historycznych i naturalnych praw narodu żydowskiego i na podstawie decyzji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych.

Równocześnie został utworzony tymczasowy rząd nowopowstałego państwa, na czele którego stanął przywódca socjalistów żydowskich **Dawid Ben Gurion**, piastujący zarazem tekę ministra obrony. W rządzie tym poza lewicą, reprezentowane są wszystkie główne ugrupowania społeczeństwa żydowskiego. Prezydentem państwa Izrael, został wybrany znany przywódca sjonistów **dr Chaim Weizman**. Stolica państwa żydowskiego mieści się w **Tel-Avivie**.

Jako pierwsze, **uznały państwo żydowskie Stany Zjednoczone i Związek Radziecki**. Już w kilka godzin po ogłoszeniu utworzenia państwa Izrael w Palestynie, w Waszyngtonie na konferencji prasowej w Białym Domu zostało odczytane oświadczenie prezydenta **Trumana** stwierdzające, że Stany Zjednoczone uznają tymczasowy rząd, jako prawowitą władzę nowego państwa. To pośpieszne uznanie państwa i tymczasowego rządu żydowskiego przez USA, było dużą niespodzianką, gdyż jak wiadomo rząd amerykański ostatnio był przeciwny podziałowi Palestyny. Obserwatorzy polityczni tłumaczą, że ten krok prezydenta Trumana spowodowany został naciskiem opinii publicznej Stanów Zjednoczonych, która z wielkim niezadowoleniem przyjęła niedawną zmianę stanowiska rządu w sprawie palestyńskiej.

Decyzja Stanów Zjednoczonych wywołała duże niezadowolenie w Wielkiej Brytanii. W kołach zbliżonych do rządu brytyjskiego uważa się, że jest mało prawdopodobne, ażeby Wielka Brytania poszła w ślady U. S. A. Koła te podkreślają, że prezydent Truman złożył swoje oświadczenie bez porozumienia z rządem brytyjskim. Jeden z dzienników brytyjskich określił decyzje prezydenta Trumana, jako „pośpieszny krok, absolutnie nieoczekiwany w Londynie". Zdaje się, jednak że dotychczasowe stanowisko rządu brytyjskiego w sprawie palestyńskiej, ulegnie zmianie. Świadczyłaby o tym wypowiedź ministra Morrisona na odbytym przed kilku dniami kongresie Partii Pracy. Wyraził on się z wielką sympatią o wysiłkach Żydów palestyńskich.

Obok Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego, państwo żydowskie uznały: Polska, Jugosławia, Czechosłowacja, Urugwaj, Nikaragua i Guatemala.

W stosunku do utworzenia państwa żydowskiego w Palestynie, dużą rezerwę wykazują Francja i Holandia. Rzecznik rządu francuskiego oświadczył: Francja nie uznaje na razie państwa żydowskiego dopóki „nie przekona się o dobrych intencjach rządu żydowskiego" i dopóki nie wyjaśni się, czy nowe państwo pozostaje w granicach wytyczonych przez komisję O. N. Z. Podobne oświadczenie złożył rząd holenderski.

Na proklamowanie państwa żydowskiego, państwa Ligi Arabskiej odpowiedziały inwazją na Palestynę. **W nocy z 14 na 15 bm. na terytorium Palestyny wkroczyły wojska Egiptu, Syrii i Transjordanii, a niebawem do akcji tej przyłączyły się również wojska Iraku i Libanu.** Oddziały te zaatakowały szereg miejscowości żydowskich, a posuwając się przez okolice zamieszkałe przez Arabów i nie napotykając na poważniejszy opór, dotarły do szosy łączącej Jerozolimę z Tel Avivem, przerywając komunikację pomiędzy tymi miastami. Ostatnio wtargnęły one do Jerozolimy, gdzie od kilku dni toczyły się zacięte walki pomiędzy Arabami i Żydami.

Wojska arabskie, które dokonały inwazji na Palestynę, składają się z oddziałów piechoty, artylerii i grup pancernych. Są one posilkowane przez lotnictwo, które od pierwszej chwili rozwija ożywioną działalność nad całym obszarem Palestyny, dokonując wielokrotnych nalotów na miejscowości zamieszkałe przez Żydów a przede wszystkim Tel-Aviv, gdzie od bombardowań poważnie ucierpiały urządzenia portowe.

Wojska żydowskie przystąpiły również na tychmiast do akcji. Obsadziły one szereg punktów opuszczonych przez ewakuujące się wojska brytyjskie i rozpoczęły ofensywę w północnej części kraju, odnosząc szereg sukcesów. Opanowały one całą linię nadbrzeżną północnej Palestyny z wyjątkiem Haify, która pozostaje w rękach brytyjskich.

Liczebny stan wojska żydowskiego składającego się głównie z oddziałów Haganah, nie jest znany. Anglicy oceniali siły samej Haganah na 50 tys. ludzi. Obecnie po przeprowadzeniu mobilizacji i po ujawnieniu się organizacji bojowych Irgun Cwai Leumi i tzw. grupy Sterna, liczebność oddziałów żydowskich niewątpliwie znacznie wzrosła. Oddziały Haganah są zmotoryzowane i posiadają również własne lotnictwo.

Trudno obecnie przewidzieć, jaki będzie dalszy przebieg wypadków w Palestynie. Obecnie ten kraj znajduje się w ogniu wojny, spowodowanej przez napaść arabską. Jak dotychczas, nie wydaje się, ażeby państwa Ligi Arabskiej skłonne były pogodzić się z utworzeniem państwa żydowskiego w Palestynie. Premierzy Egiptu i Syrji oświadczyli przed kilku dniami, że będą prowadzić wojnę w Palestynie bez względu na to, że państwo zostało uznane przez dwa największe mocarstwa świata.

Wobec napaści państw Ligi Arabskiej, tymczasowy rząd żydowski zwrócił się do Rady Bezpieczeństwa z żądaniem podjęcia przez nią natychmiast koniecznych kroków, celem wstrzymania agresji tych państw. Wedle ostatnich doniesień prasy codziennej, Rada Bezpieczeństwa zwróciła się do Żydów i Arabów z żądaniem wyjaśnień co do działalności wojskowych organizacji obu stron w Palestynie, wyznaczając 48-godzinny termin na udzielenie odpowiedzi.

Należy zauważyć, że uchwała Generalnego Zgromadzenia O. N. Z. w sprawie podziału Palestyny, nie została uchylona i obowiązuje nadal. Krok państw arabskich, jako wyraźna agresja, stanowi pogwałcenie karty O. N. Z., której ta powinna się zdecydowanie przeciwstawić.

## *W kilku wierszach*

**ZJEDNOCZENIE PARTJI ROBOTNICZYCH W BUŁGARII.** Przedstawiciele centralnego komitetu Bułgarskiej Komunistycznej Partii Robotniczej i Bułgarskiej Partii Socjal - Demokratycznej, podpisali protokół o połączeniu obu partyj. Praktyczne przeprowadzenie zjednoczenia ma nastąpić w ciągu jednego miesiąca.

**W RZYMIE NA KAPITOLU** odbył się szósty międzynarodowy kongres chirurgii, w którym brali udział przedstawiciele 32 narodów.

**Z NIEMIEC** odszedł pierwszy transport Żydów, zwerbowanych przez organizację Haganah do wojska żydowskiego w Palestynie.

**WIELKA BRYTANIA** podpisała układ handlowy z Hiszpanią gen. Franco. Układ przewiduje wymianę handlową w ciągu roku na ogólną wartość około 30 milionów funtów.

**KURSUJĄCY** na linii Londyn — Bradford ekspres, wykoleił się w południowym Yorkshire. W katastrofie zginęło kilka osób, zaś 60 odniosło rany.

**W KASSEL** (Niemcy — strefa amerykańska) rozpoczął się w ub. czwartek strajk 70.000 robotników, na znak protestu przeciwko sytuacji żywnościowej.

**W NOWYM JORKU** odbyła się 10-tysięczna manifestacja, na której uchwalono rezolucję, domagającą się od rządu Stanów Zj. zerwania stosunków z gen. Franco (czyt. — Franko).

**RZECZNIK BRYT. MIN. SPRAW ZAGRANICZNYCH** oświadczył, że Anglia nie odpowie na razie na telegram Szertoka, ministra spraw zagranicznych państwa Izrael, który domaga się uznania państwa żydowskiego.

**PIERWSZYM DEKRETEM** Ben Guriona, premiera państwa żydowskiego Izrael jest zarządzenie o stanie wyjątkowym, wprowadzonym od środy, w całym państwie żydowskim.

**FRANCUSKIE ZGROMADZENIE NARODOWE** uchwaliło rezolucję, która wyraża braterskie pozdrowienia dla państwa żydowskiego Izrael.

**LASKY CONTRA BEVIN.** Członek komitetu wykonawczego Partii Pracy, profesor Lasky, zamieścił na łamach tygodnika „Forward" artykuł, w którym niezwykle ostro zaatakował politykę spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii — Bevina. Lasky twierdzi, że Bevin doprowadził politykę zagraniczną Wielkiej Brytanii do „zastraszającego upadku".

**AMERYKAŃSKI** zarząd wojskowy w Niemczech, wydał tymczasowy zakaz sprowadzania do amerykańskiej strefy okupacyjnej wszystkich dzienników i czasopism, posiadających licencję radziecką.

**W POBLIŻU SALONIK** (Grecja), znaleziono zwłoki korespondenta radiowego Georgea Polka, Amerykanina. Polk ostro krytykował rząd ateński a pozytywnie oceniał działalność gen. Markosa.

**WIELU ŻOŁNIERZY NIEMIECKICH** — jak donosi „National Zeitung", którzy należeli do korpusu afrykańskiego marszałka Romnla, walczy obecnie w Palestynie w szeregach armii arabskiej.

**PRZECIW EGZEKUCJOM W GRECJI** ogłosiło protest zrzeszenie pisarzy radzieckich. Przedtem jeszcze ogłosił protest rząd radziecki i radzieckie związki zawodowe.

**ODDZIAŁY CHIŃSKIEJ ARMII LUDOWEJ** zajęły na kilku odcinkach linię kolejową Pekin — Mukden i zagrażają Czang-Peh, stolicy prowincji Jehol. Dzienniki Kuomintangu dopatrują się w tych operacjach zapowiedzi nowej ofensywy armii komunistycznej na Mandżurię.

**SŁAWNA UCZONA RADZIECKA**, Maria Pietrowa, zmarła w wieku 75 lat. Zmarła była autorką szeregu prac naukowych z zakresu medycyny, m. in. prac na temat rozwoju nowotworów złośliwych (raka) pod wpływem urazów tkanki nerwowej.

**TERROR** uprawiany przez rząd ateński, nie ustaje. Radio Wolnej Grecji donosi, że trybunał wojskowy w Salonikach skazał na śmierć 34 osoby, a 39 dalszych oskarżonych o „szpiegostwo", skazał na różne kary więzienia.

**KOMFORTOWE SAMOLOTY-EKSPRESY** Na liniach lotniczych ZSRR zaczęły kursować komfortowo urządzone pasażerskie samoloty-ekspresy. Pierwsze z nich ukazały się na trasie pomiędzy Moskwą a Chabarowskiem, Aszchabadem i Jakuckiem.

Lot z Moskwy do Aszchabadu (stolica Turkmenii) trwa 11 godzin, zaś pociąg pośpieszny przebywa tę trasę w ciągu 6 dni.

# Nowiny z kraju

## Obrabowanie ołtarza Matki Boskiej w kościele O. O. Dominikanów w Krakowie

W nocy z czwartku na piątek nieznani sprawcy dokonali w kościele o. o. Dominikanów świętokradztwa.

W ołtarzu Matki Boskiej skradziona została korona i srebrna sukienka Matki Boskiej, korona Dzieciątka Jezus i złoty krzyż z różańca, wiszące na obrazie. W bocznej kaplicy skradziono vota i złoconą koronę z feretronu.

Szatę zdartą z obrazu, złodziej porzucił u drzwi kościelnych.

Wieść ta wywołała w Krakowie zrozumiałe poruszenie. Przed kościołem i w świątyni gromadziły się tłumy ludzi, przybite tym świętokradztwem.

Milicja czyni energiczne poszukiwania za sprawcami świętokradztwa.

## Poświęcenie pomnika

Dnia 13 maja br. w Sławicach pod Miechowem, poświęcono na cmentarzu pomnik Jana, Zofii i Józefy Byczków — zamordowanych przez zbirów hitlerowskich.

Poświęcenia dokonał miejscowy proboszcz, ksiądz St. Postuła. O godz. 19-ej wieczorem wyruszyła z kościoła procesja na cmentarz. W uroczystości wzięła udział miejscowa orkiestra, ochotnicze straże pożarne z Wymysłowa i ze Szczepanowic oraz liczni parafianie. Po złożeniu wieńców i po poświęceniu pomnika, przemówił ks. proboszcz. Orkiestry odegrały kilka pieśni i hymn.

Uroczystość przypomniała zgromadzonym tę tragiczną scenę. która pięć lat temu rozegrała się na terenie Sławic, tuż pod samym kościołem, w czasie nabożeństwa majowego, kiedy to czterech uzbrojonych gestapowców, dokonało w zagrodzie Byczków, mordu trzech Bogu ducha winnych członków rodziny Byczków. **F. K.**

## 800.000 dzieci z całej Polski na świeże powietrze

W tym roku około 800.000 dzieci ze środowisk robotniczych, drobnochłopskich i inteligencji pracującej spędzi wakacje na koloniach i obozach.

Koszt pobytu dziecka na koloniach oblicza się od 5.500—6.500 zł w zależności od warunków lokalnych. Na pokrycie tych miliardowych kwot, złożą się fundusze udzielane przez Ministerstwo Oświaty, Przemysłu i Handlu, Ubezpieczalnie Społeczne, opłaty uiszczone przez rodziców, jak również dochody z imprez kulturalno-artystycznych.

## Wystawa rolnicza w Brodnicy

Brodnica, miasto powiatowe nad Drwęcą, na Pomorzu, obchodzi tego roku 650 lat swego istnienia jako miasto. Pierwotna osada pomorska już w r. 1298 otrzymała przywileje miejskie.

Dla uczczenia 650-lecia nadania praw miejskich Brodnicy, zawiązał się komitet, który organizuje w dniach od 23——30 maja „Tydzień Brodnicy".

W okresie „Tygodnia" nastąpi otwarcie Domu Kultury, otwarcie wystawy rolnictwa, przemysłu i handlu, obchód 85-lecia istnienia jednej z najstarszych w Polsce straży pożarnej itd.

### PROFESOR U. J. — OFIARĄ TRAGICZNEJ ŚMIERCI

W dniu 17 maja zginął tragiczną śmiercią profesor mechaniki teoretycznej na Uniwersytecie Jagiellońskim, dr Jan Blaton, spadając w przepaść w drodze na Świnicę w Tatrach.

Pogrzeb tragicznie zmarłego profesora odbył się w dniu 21 maja w Krakowie na cmentarzu Rakowickim.

### LAUREAT NAGRODY LITERACKIEJ M. KRAKOWA

Tegoroczna nagroda literacka m. Krakowa przypadła w udziale autorowi „Krajobrazu niewzruszonego" **Kornelowi Filipowiczowi.**

Opowiadania, które złożyły się na „Krajobraz niewzruszony", oparte są na motywach okupacyjnych.

Oprócz Filipowicza rozważane były kandydatury **Jerzego Andrzejewskiego** za jego powieść „Popiół i diament", której tłem są polskie stosunki polityczno - społeczne w pierwszych miesiącach po ostatniej wojnie. oraz kandydatura **Jerzego Broszkiewicza** za jego powieść „Oczekiwanie".

### KOPIEC GRUNWALDZKI

W tym roku, dnia 15 lipca przypada 538-a rocznica zwycięstwa nad Krzyżakami pod Grunwaldem.

Władze okręgowe Polskiego Związku Zachodniego w Olsztynie ustaliły, że uroczystości grunwaldzkie. w województwie olsztyńskim odbędą się w niedzielę, dnia 18 lipca br. W ramach uroczystości odbędzie się przekazanie dwóch sztandarów, które ufundowało społeczeństwo, jednostkom wojskowym, stacjonowanym na terenie woj. olsztyńskiego. W tym samym dniu rozpocznie się również uroczysty akt sypania kopca grunwaldzkiego.

### WYCIECZKA DZIENNIKARZY FIŃSKICH OPUŚCIŁA POLSKĘ

Wycieczka dziennikarzy fińskich, która w dniu 10 bm. przybyła do Polski, wyjechała w dniu 17 maja statkiem fińskim „Mira" z Gdyni do Helsinek.

***HENRY OYEN*** 4)

# SYN ZIEMI

(Ciąg dalszy)

Łowić pstrągi, — pomyślał wracając drogą na ulicę, — wcale nie źle, jeśli się nie ma nic więcej do roboty, ale żadne zajęcie na wiosnę, kiedy należy spróbować, aby coś zrobić z farmy. Szymon wykarczował 20 morgów i był ze siebie zadowolony. Nie dziwota, że kraj przy takich mężczyznach nie może się podnieść. Połów pstrągów! Karczowanie drzew byłoby rozsądniejsze!

Przystanął w środku drogi. Jego myśli natknęły się znowu na problem, którym się ostatnimi czasy zajmował. Starzy karczownicy pracowali za powoli. Uchodziło to jeszcze w miejscach, gdzie pnie były duże i nieliczne, albo na małym odcinku ziemi, ale ostatnio miał do czynienia od razu z około 40-ma małymi jodełkami i pniami: wiele z nich znajdowało się na spalonym terenie. Wyglądało prawie, jakby ktoś chciał wełnę owczą wyrywać pasmami. Dynamit załatwiłby pnie szybciej, był jednak za kosztowny, nie wchodził w ogóle w rachubę. Musiał sobie coś wymyśleć, czego jeszcze nie wypróbowano, coś, co by szybko i tanio pracowało. Przypomniał sobie słowa Keenera: do 2-ch lat jest pan zrujnowany. Co też Keener mógł przez to rozumieć? Zwrócił się w kierunku Campu na drugim końcu jeziora i znowu zagarnęły go w posiadanie dźwięki muzyki fortepianowej.

Camp był tak odległy, że nie mógł wszystkiego słyszeć, ruszył przeto bliżej, by móc się lepiej przysłuchiwać. Była to cudowna, pełna życia melodia. Dopiero, gdy znalazł się tak blisko, że nic z niej nie mógł uronić, uczuł jak nim wstrząsnęła. Gdy ukazały się światła osady, stanął cicho i oparł się o drzewo aby słuchać.

Księżyc w międzyczasie zeszedł i stracił swój czerwony blask. Po chwili ze srebrzystej wody wślizgnęło się coś w ciemność wybrzeża. Później po sekundzie, okazała się w kręgu światła, który padał z otwartych drzwi piazzy, młoda dziewczyna, w ściśle przylegającym kostiumie kąpielowym.

Muzyka się nagle urwała. Dziewczyna stała w drzwiach i śmiała się.

— Alice Demaree! — zawołał kobiecy głos. — Co to ma znaczyć, że sama jedna pływasz w ciemności?

Głęboki, śmiejący się głos odpowiedział wyzywająco:

— A la nature, ciotko Keener, nie zapomnij, zupełnie à la nature.

— Ale — ale, dlaczego ty to robisz?

— Nie wiem. — Pływaczka weszła do pokoju.

— Światło księżycowe — Grieg — i tak dalej. Spodziewałam się jakiejś nowej emocji, ale — hm, hm! to nic nie było — jak zwykle.

Gdy Martin tego wieczoru wrócił do domu, zawołała matka ze swego pokoju:

— Mój Boże! Gdzieżeś ty był. Czy to pora, w której się wraca do domu. A teraz marsz do łóżka!

— Dobrze, dobrze matko — brzmiała odpowiedź i udał się na spoczynek.

Możliwe jednak, że sprawa jego gospodarstwa zbyt mu ciążyła — gdyż przez długi czas nie ogarniał go sen.

III

W nocy spadł lekkki deszczyk. Chodnik z mocno ubitych trzcin, przedstawiający jedyną, krótką ulicę Rainy River Falls, dymił, gdy Martin uwiązywał swój zaprząg do pierścienia na olbrzymim pniu jodły przed składnicą sklepu spożywczego.

Czynił to bardzo dokładnie. W zaprzęgu prowadzonym przez niego para czarnych koni roboczych bardzo spokojnie poruszała swoje ciężkie cielska. Glina drogi połnej oblepiła aż po kolana ich kosmate pęciny.

— Martin — zawołał Jeffers, mały pomarszczony właściciel sklepu, — uwiązuje pan konie jakby to były dzikie rumaki.

Młody człowiek bez odpowiedzi dokładnie zbadał sprzączkę u rzemienia i węzeł na pierścieniu. Potem odwrócił się.

— Mr. Jeffers — powiedział — jaki cel miałoby uwiązywanie w ogóle, jeśli nie silne? Czy moje kartofle nasienne już przyszły?

— Ha, uosobienie interesu, wszak prawda, Mart? Tak, ziemniaki są. Dwa półkorce dla pana. Są i dla Szymona Lee. Drogi siew, Martinie: cztery dolary za półkorzec.

— Cztery. Martin w zamyśleniu oglądał trociny. — Tak, to drogo. Ale musimy zacząć hodować dobre produkty. Gdzie są ziemniaki?

Jeffers śmiał się

# Ochrona lasów prywatnych

Od 27 kwietnia rb. wszedł w życie **nowy dekret o ochronie lasów, nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 165)**, zastępując przepisy wydane w tymże zakresie w latach przedwojennych.

**Ochrona dotyczy lasów o obszarze co najmniej 10 arów. (1.000 m²), niezależnie od tego, czy należy do jednego właściciela, czy składa się z działek różnych właścicieli.** Wszystkie grunty leśne należy trwale utrzymywać pod uprawą leśna. Zmiana tej uprawy na inną może nastąpi tylko na podstawie zezwolenia właściwego dyrektora lasów państwowych. **Grunty leśnie niezadrzewione, podlegają zadrzewieniu.** Władze mogą nakazać usunięcie drzew i krzewów, hamujących prawidłowy rozwój drzewostanów.

Użytkowanie lasów może się odbywać jedynie na podstawie zgłoszenia wyrębu drzew. **Pasenie i przegony bydła w młodnikach do 20 lat, zabronione.** Lasy o obszarze więcej niż 20 ha, powinny być zagospodarowane na podstawie planów gospodarstwa leśnego, sporządzonego według zasad, obowiązujących w państwowym gospodarstwie leśnym. **Jeśli gospodarka w tych lasach jest prowadzona niezgodnie z prawem, może być ustanowiony na czas oznaczony nad nimi zarząd państwowy.**

Władzami dla gruntów leśnych niepaństwowych są nadleśniczowie i dyrektorowie lasów państwowych. Za naruszenie przepisów, dotyczących ochrony lasów, dekret przewiduje kary od 5 do 50 tys. zł. grzywny i do 3 miesięcy aresztu.

Porównując te przepisy z przedwojennymi, należy podnieść dwie zmiany. Przed wojną ochrona lasów niepaństwowych zasadniczo dotyczyła lasów ponad 10 ha, przy czym obszar lasów, które musiały być zagospodarowane według planu gosp. leśnego, musiał być większy od 30 ha, a w białostockim od 50 ha. Teraz **ochronę zaprowadzono dla wszystkich, nawet najmniejszych lasów.** Również dokonano zmian władz leśnych. Przed tym byli nimi starostowie i wojewodowie, teraz władze fachowe. Zmiany podyktowało doświadczenie życiowe. (m).

# Przodownicy pracy w rolnictwie

## OTRZYMALI WYSOKIE ODZNACZENIA

W dniu Święta Ludowego odbyła się w gmachu Min. Rolnictwa w Warszawie uroczystość **dekorowania krzyżami zasługi 45 przodowników pracy w rolnictwie.** Nadając odznaczenia, minister Dąb-Kocioł stwierdził, że po raz pierwszy w dziejach naszego narodu wysokimi odznaczenami dekorowani są rolnicy.

Przedstawiciel przodowników pracy ob. Jan Kalinowski podziękował imieniem odznaczonych Rządowi Polskiemu za uznanie ich pracy, oraz złożył ślubowanie podwojenia wysiłków pracy na roli i rozszerzenia idei współzawodnictwa w rolnictwie.

# 100 świadków oskarża burzyciela Warszawy

W sierpniu zakończy Główna Komisja do Badania Zbrodni Niemieckich dochodzenie przeciwko osławionemu burzycielowi getta warszawskiego — gen. von Stroopowi.

Dotychczas w sprawie Stroopa przesłuchanych było około 100 świadków. Materiał dowodowy w tej sprawie będzie olbrzymi, obszerniejszy może nawet niż w sprawie Forstera.

Proces rozpocznie się we wrześniu lub październiku w Warszawie.

# Zgon zasłużonego dziennikarza

W Zabrzu, na Górnym Śląsku zmarł w 75 roku życia zasłużony dziennikarz, Brunon Korotyński. Ś. p. Korotyński przez przeszło 30 lat pracował w redakcji „Kuriera Warszawskiego". Poza pracą dziennikarska napisał szereg broszur z dziedziny historii i zwyczajów ludowych. Dał się poznać, jako ceniony badacz Warszawy.

Po powstaniu warszawskim został Korotyński internowany w Pruszkowie, a u schyłku życia osiadł na stałe na Górnym Śląsku.

JAN MARCINEK

# Maj

Zakochał się w Wiośnie — i tylko o jednym marzy,
By kochance dogodzić, ustroić ją ładnie —
Lecz gospodarzom coraz bardziej mina rzednie,
W okolicach Krakowa, bo posucha gnębi. —

Wieczorami i nocą rosa w nogi ziębi.
Słowik śpiewa w zaroślach w rozkosznym zachwycie
Wielką pieśń o miłości. —
Chłop stoi przy życie,
W którym wsiał koniczynę, a dotąd nie wzeszła.

Lecz co ma robić? — podlewał nie będzie —
Zresztą i w stawie wody bardzo mało.
— Żeby się tak Wiośnie na płacz zebrało —
Wzdycha ten i ów wieśniak bezmyślnie.

Nie wie, że rozkosz łzy z óczu wyciśnie
Dopiero później; — Wiosna zapłacze,
Jak się miłości skończa kołacze;
A gdy jej ciąża łepiej dokuczy,
Zaraz w dolinie, potok zamruczy —
I przestanie się cieszyć z nowej spódnicy. —

Zebrali się wieczorem ludzie u kaplicy.
otwarto staroświeckie drzwi — do środka weszli,
Nabożny śpiew, błagalny przed Tron Boga wznieśli,
Za pośrednictwem Najświętszej Panny Marii,
By raczył zwilżyć deszczem pola i łąki.

Dziewczęta kładą bukietów wiązki
Przed obrazem Królowej Nieba Marn.

Odezwały się także dzwony z parafii,
Wzywające pobożnych do odbycia pieni,
Przed obrazem cudownym tonącym w zieleni.
Na niebie zapalano coraz gęściej gwiazdy.

---

— Uosobienie interesu. Zawsze tylko nimi zajęty. Przyjeżdża do miasta, ładuje i jedzie do domu. Niechże się pan trochę rozglądnie. Czy nie uderza pana, co się dzieje w mieście?

Teraz Martin oglądnął się po raz pierwszy i zauważył co się działo w Rainy River Falls w ten promienny, wiośniany poranek.

Dość liczny tłum zgromadził się na ulicy, przy której był sklep. Wysocy, mrukliwi, skandynawscy osadnicy wraz z żonami, Chippewas w mokasynach i chudzi Jankesi o długich twarzach.

Główne zainteresowanie było skoncentrowane na grupie mężczyzn, wałęsających się naprzeciw portalu Hemlock-Hotelu. Między nimi a ludźmi zebranymi przed sklepem dawała się zauważyć dużo ostrzejsza linia demarkacyjna aniżeli ulica. Byli to drwale. Znamiona swego zawodu nosili w niedbałej postawie i wesołych, beztroskich oczach. Ciemnoskórzy potomkowie kanadyjskich myśliwych, dowcipni Irlandczycy, skandynawskie typy Wikingów, Anglosasi, Szkoci. Nikt z nich stąd nie pochodził. Była to gromada trampów.

Lokomotywa gwizdała niecierpliwie przed skromnym budynkiem stacyjnym. Drwale wesoło mrugali do słońca i mruczeli:

— Wszystko na pokład i na zachód! Głupio, po chłopięcemu przepychali się z hall'u na ulicę. Niektórzy chwytali kuferki i worki, inni dźwigali na plecach „indyka" — plecak wojenny drwala. Zgiełk mniej lub więcej ironicznie pomyślanych pożegnań. Kelnerka hotelowa wyjrzała z jednego z okien na pięrze, a tuzin mężczyzn zapewniło ją od razu poważnie, że jedynie przez nią odchodzą, gdyż złamała im serce. Inni czule żegnali się z przechodzącą chwiejnym krokiem przez ulicę Indianką, której nigdy w życiu nie widzieli.

Ciemny, barczysty człowiek ukazał się w bramie hotelu. Na jego widok zapytał Martin: — Jeffers, czy to Mister Royle?

— Tak, to on. Czarny Jack Royle!

— Myślałem, że jest z drwalami w stanie Washington.

— Tam też był. Mówią, że doszedł tam do czegoś. Teraz wrócił po swoich starych towarzyszy.

Stary kierownik obozu powiódł bystrym wzrokiem badawczo po ludziach, stojących jeszcze bezczynnie.

— Macie jeszcze piętnaście minut, chłopcy — powiedział ostro

— Ta ziemia była swego czasu dobra, ale teraz niczym nie jest dla ludzi, których miejsce jest w lesie. Dalej do Washingtonu, tam jest jeszcze odpowiednie drzewo. Lokomobile do ściągania mamy tu. Tam nie ma dwudziestu stopni poniżej zera i śnieg nie sięga do kieszeni spodni. Jaki sens zostawać tu dłużej.

Uwagę swoją skierował teraz na olbrzymiego chłopa, który w indyjski sposób przykucnął na piętach.

— No, Jud, a co z tobą? Czyś się już zdecydował? Chcesz zostać tu, czy rąbać drzewo? A może chcesz wysługiwać się mieszczuchom, co?

Drwale wybuchli szyderczym śmiechem, a olbrzym targał swoje uszy.

— Jedno niepokoi mnie w nowym kraju, Jack — powiedział.

— Co takiego?

— Czy dostanę tam tytoń do żucia?

— Kantyny są pełne tego — odparł Royle poważnie.

— Na pewno?

— Z pewnością.

Olbrzym wyprostował się.

— All right. W takim razie idę z wami, Jack. Ale gdybym nie dostał mojej tabaki, Jack Royle, wtedy mniej się na baczności, abyś się nie znalazł w pobliżu mnie.

IV.

Martin Calkins przeszedł teraz w poprzek ulicę i przystąpił do nowozwerbowanego.

— Hallo, Martin, idzie pan z nami?

— Jak się pan miewa, Royle. Nie, przychodzę w sprawie Juda.

Jud przestępował z nogi na nogę i cofnął się zakłopotany. Spuścił głowę i w zamyśleniu skubał swoje owłosione uszy.

— Najałeś się do mnie na lato, Jud — powiedział Martin. — Czy chcesz złamać słowo?

— Tego nie chciałem — wyrzekł zawstydzony Jud. — Nie, chcę dotrzymać słowa.

— Idziesz z Roylem?

Jud pocierał teraz brodę.

— Wiesz, Martin, sprawa przedstawia się następująco: tyś miał do mnie przyjechać, wałęsałem się więc po mieście i nic nie robiłem i wtedy przychodzi do mnie Jack Royle, z którym wędrowałem dawnymi czasy po Wisconsin i opowiada mi o nowej ziemi, gdzie jeszcze istnieje dobre drzewo i niech mnie diabli porwą, jeśli przy tym nie zapomniałem na amen, że się do ciebie nająłem.

— Nie zamierza mi pan chyba zabrać Juda? Royle. Mam jego słowo.

(Ciąg dalszy w nast. numerze).

## Zwalczanie chorób wenerycznych

# Niebezpieczeństwo samoleczenia chorób wenerycznych

Samoleczenie chorób wenerycznych zawsze stanowiło duże niebezpieczeństwo. W czasie, gdy nie znano jeszcze skuteczności sulfamidów i penicyliny, a rzeżączkę leczono za pomocą przestrzykiwań cewki roztworami związków srebrnych, samoleczenie rzeżączki stanowiło niebezpieczeństwo dla chorego, gdyż leczenie to wymagało umiejętnego stosowania leku.

Zastosowanie zbyt stężonego roztworu srebrnego lub leczenie w nazbyt ostrym okresie choroby sprowadzało niebezpieczeństwo wystąpienia powikłań uniemożliwiających wykonywanie pracy oraz powikłań mogących sprowadzić niepłodność. Rzeżączka nieumiejętnie leczona przechodziła w stan przewlekły leczenia wielomiesięcznego, a niekiedy i kilkuletniego, gdy natomiast rzeżączka leczona umiejętnie ustępowała w ciągu kilku tygodni.

Z chwilą wprowadzenia do lecznictwa rzeżączki związków sulfamidowych (do których należy znany cibazol), niebezpieczeństwo samoleczenia rzeżączki nie zostało zażegnane. **Zbyt niskie dawkowanie związków sulfamidowych przyczynia się do powstawania szczepów gonokoków (zarazek rzeżączki) odpornych na działanie sulfamidów, zaś zbyt wysokie dawkowanie sulfamidów oraz zbyt długotrwałe ich stosowanie może spowodować ciężkie zatrucie organizmu.** Nieumiejętne stosowanie sulfamidów w leczeniu rzeżączki doprowadziło do tego, **że bardzo skuteczna broń w zwalczaniu rzeżączki została wytrącona** z rąk lekarzy wskutek obniżenia skuteczności leczniczej sulfamidów z 95% do 30%.

Lecznictwo przeciwrzeżączkowe zostało wybawione z ciężkiej sytuacji przez wprowadzenie do lecznictwa nowego leku—penicyliny. Dzięki zastosowaniu penicyliny tzw. sulfamidoodporne szczepy gonokoków zostały w znacznej mierze wyniszczone i wyeliminowane z procesu szerzenia się tych szczepów z człowieka na człowieka. Penicylina okazała się bardzo skuteczną w lecznictwie rzeżączki i kiły, **o ile stosowanie jej odbywa się umiejętnie.** Z wprowadzeniem lecznictwa penicylinowego, niebezpieczeństwo samoleczenia rzeżączki nie tylko nie zmniejszyło się, lecz przeciwnie — wzrosło. **Skuteczność lecznicza penicyliny zależy od jej umiejętnego przechowywania i dawkowania.** Poważne niebezpieczeństwo samoleczenia chorób wenerycznych penicyliną zachodzi w przypadkach równoczesnego zakażenia się rzeżączką i kiłą. W zakażeniu mieszanym objawy rzeżączki wystąpią przeciętnie po upływie trzech dni od chwili zakażenia, objawy zaś kiły po upływie trzech tygodni. **Dawka penicyliny stosowana przy rzeżączce nie wystarcza do uleczenia kiły, jednak dawka ta może opóźnić wystąpienie pierwotnego objawu kiły o kilka miesięcy (do trzech miesięcy), co stwarza bardzo groźne następstwa dla osobnika zakażonego i jego otoczenia.** W leczeniu kiły obowiązuje zasada: rozpocząć leczenie jak najwcześniej i prowadzić je jak najenergiczniej („wszystko albo nic") t. zn., **że leczenie kiły dawkami nie dostatecznymi jest gorsze w skutkach, niż zupełne nieleczenie kiły.**

W dobie obecnej wierzymy, że leczenie kobiety chorej na kiłę w okresie ciąży penicyliną w dawce kilkumilionowej zastosowane wcześnie, niezawodnie uchroni płód od zarażenia kiłowego.

Widać z tego, jak groźnym jest niebezpieczeństwo dla kobiety będącej w ciąży, która zakaziła się równocześnie rzeżączką i kiłą i u której zastosowano penicylinę w dawce wystarczającej dla uleczenia rzeżączki (kilkaset jednostek), lecz niewystarczającej dla uleczenia kiły. Dawka zastosowana przeciw rzeżączce spowoduje opóźnienie objawów kiły o kilka miesięcy, a okres korzystny dla leczenia przeciwkiłowego matki i uchronienia płodu od zakażenia kiłowego może być przeoczony i nie wykorzystany dla leczenia. **Samoleczenie chorób wenerycznych jest lekkomyślnością w ogóle, lecz samoleczenie choroby wenerycznej u kobiety w okresie ciąży może być zakwalifikowane jako dzieciobójstwo.**

---

## Ważność wczesnego i dokładnego rozpoznania chorób wenerycznych

Leczenie każdej choroby wymaga dokładnego jej rozpoznania. Np. ostre zapalenie wyrostka robaczkowego wymaga rozpoznania szybkiego, gdyż **szybkość rozpoznania decyduje niekiedy o życiu chorego.**

Choroby weneryczne nie wymagają tak szybkiego rozpoznania z punktu widzenia dobra chorego, jednak wchodzi tu w grę przyszłość chorego, bezpieczeństwo zdrowia jego rodziny, otoczenia i całego społeczeństwa.

Rozpoznanie wczesne i trafne wrzodu wenerycznego (wrzodu miękkiego) decyduje o trafnym zastosowaniu leczenia, doprowadzającego w bardzo szybkim czasie do całkowitego uleczenia choroby bez przykrych powikłań w postaci bolesnej i wymagającej niekiedy przecięcia dymienicy oraz rozległego zniszczenia tkanek.

Rozpoznanie wczesnej rzeżączki ostrej decyduje o skutecznym leczeniu jej i zapobieżeniu późniejszych powikłań w postaci zapalenia pęcherza, miedniczek nerkowych, gruczołu krokowego, nadjądrzy, jajników, stawów, czyli powikłań przykuwających chorego do łóżka. **Leczenie penicyliną w ciągu jednego dnia zapobiega wystąpieniu tych przykrych powikłań,** a leczenie wcześnie zastosowane uchronić może szczęśliwie małżonkę chorego od zakażenia.

O ile rozpoznanie rzeżączki u mężczyzny nie napotyka na większe trudności, o tyle rozpoznanie tej choroby u kobiety jest znacznie uciążliwsze, gdyż kobieta chora na rzeżączkę może nie odczuwać w sposób dokuczliwy swej choroby poza tzw. upławami, mającymi miejsce u wielu kobiet nie obarczonych rzeżączką.

Ze wszystkich chorób wenerycznych, kiła (syfilis) jest chorobą wymagającą najdokładniejszego, niewątpliwego oraz możliwie wczesnego rozpoznania. Chodzi tu o dobro samego chorego, oraz bezpieczeństwo zdrowia jego rodziny i otoczenia.

Rozpoznanie syfilisu pierwotnego i niekiedy wtórnego, może być przeprowadzone natychmiastowo za pomocą badania mikroskopowego, a po upływie kilku tygodni i za pomocą badania krwi. Lekarz nie rozpocznie leczenia przeciwkiłowego, póki nie przekona się niezbicie o istnieniu u chorego kiły.

W erze przedpenicylinowej rozpoczęcie leczenia przeciwkiłowego w przypadku wątpliwym choroby przesądzało sprawę o konieczności leczenia chorego w ciągu 1½—2 lat i wtrącało chorego w koszmarne uczucie niepewności co do przebytej przez niego kiły. W erze leczenia kiły penicyliną chory nie jest skazany na tak długotrwałe leczenie.

* * *

Na tym kończymy cykl artykułów fachowych o zwalczaniu chorób wenerycznych (które były drukowane w numerach: 16, 17, 18 i 20 „Piasta").

---

### OKRĘTY AMERYKAŃSKIE DLA CHIN

Rząd Kuomintangu delegował swych przedstawicieli do Filipin, celem przejęcia 26 okrętów wojennych, przekazanych Chinom przez Stany Zjednoczone. Ogółem USA mają przekazać Chinom 270 okrętów wojennych.

## Z ruchu organizacyjnego PSL

### Wojewódzka konferencja PSL w Lublinie

W dniu 6 maja br. odbyła się *w Lublinie* konferencja wojewódzka PSL z udziałem delegatów z 9 powiatów. Z ramienia władz naczelnych PSL przybyli na konferencję: wiceprezesi NKW PSL *poseł Czesław Wycech i Jan Madejczyk, oraz poseł Jagusz i kol. Kalba.*

Zebranie zagaił nowopowołany prezes Zarządu wojewódzkiego PSL w Lublinie, *poseł Chudoj.* Wiceprezes Zarządu woj. kol. *Kubas* omówił sprawy organizacyjne, a delegaci z powiatów przedstawili stan prac organizacyjnych w poszczególnych powiatach.

Po sprawozdaniach wywiązała się obszerna dyskusja, w której omówiono wszystkie trudności i niedociągnięcia w pracy terenowej, sprawy kolportażu prasy ludowej oraz sprawę uaktywnienia działaczy PSL w pracach samorządowych i spółdzielczych. Szereg mówców stwierdził zacieśnianie się współpracy PSL ze Stronnictwami Bloku Demokratycznego i zobrazował istotne przeobrażenia ideologiczne zachodzące w postawie mas chłopskich.

---

## Jak starać się o pomoc budowlaną

Rolnik zniszczony przez wojnę lub działanie band dywersyjnych, posiadający gospodarstwo powyżej 5 ha, gdy sam nie jest w stanie odbudować się, albo zaczętej odbudowy dokończyć, **powinien się zwrócić osobiście do architekta powiatowego** (przy starostwie), gdzie otrzymuje specjalny druk, który wypełnia dokładnie. Dane te potwierdzają urząd gminny. Wypełniony i poświadczony druk, który jest równocześnie podaniem, składa się w Powiatowym Komitecie Kredytów Budowlanych Wiejskich przy Starostwie. Komitet decyduje o przyznaniu pożyczki, którą dostaje się albo w pieniądzach albo w materiałach. Gdy otrzymuje się w pieniądzach, składa się w KKO zobowiązanie, (którego druk również dostaje się u architekta) podpisane przez biorącego pożyczkę, jego małżonka i dwóch poręczycieli. Podpisy poświadcza urząd gminny.

Gdy otrzymuje pożyczkę w materiałach, zobowiązanie składa się u architekta, a ten wydaje mu asygnaty, za które we wskazanych składach odbierze się materiały.

---

## Wsie samopomocowe

Związek Samopomocy Chłopskiej wystąpił z ciekawą akcją wsi samopomocowych. Idzie o stworzenie w każdym województwie po kilka wsi wzorowych, które będą stanowić przykład dla wsi okolicznych, w jakim kierunku powinna pójść dokonywana wspólnym wysiłkiem przebudowa wsi. Wsie te będą korzystać ze specjalnej opieki, umożliwiającej im wprowadzenie na wieś nowych urządzeń, budowę domów ludowych, elektryfikację, radiofonizację itp.

Na wsie te będą wybierane te gromady, których mieszkańcy wykazują duże zainteresowanie przebudową wsi i posiadające dorobek społeczno-gospodarczy. W całym kraju w tym roku ma być wybranych około **120 wsi wzorowych**, z tego w woj. wrocławskim 13, w poznańskim i katowickim po 12 oraz w warszawskim, łódzkim, kieleckim i bydgoskim po 10 wsi.

## Zakłady przemysłowe spółdzielni gminnych „Samopomoc Chłopska"

Spółdzielnie gminne „Samopomoc Chłopska" według ostatnich danych posiadają — **434 młyny, 223 piekarnie, 421 gorzelnie, 7 krochmalni, 40 wytwórni wód gazowych, 4 przetwórnie cykorii, 48 przetwórni owocowo-warzywnych, 106 cegielni, 54 betoniarnie, 13 wapienników, 56 tartaków i 53 kopalnie torfu.**

## *Sprawy gospodarcze*

# Które gospodarstwa rolne będą płacić w ziemiopłodach podatek gruntowy za 1948 r.

W dniu 5 maja 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 169) ogłoszone zostało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 1948 roku **o obowiązku uiszczenia przez niektóre kategorie gospodarstw rolnych podatku gruntowego w ziemiopłodach.**

**Zwolnione zostały od obowiązku uiszczenia podatku gruntowego za rok 1948 w ziemiopłodach gospodarstwa rolne o przeciętnej przychodowości do 40 kwintali żyta.** Gospodarstwa te uiszczają podatek gruntowy w całości w gotówce.

Gospodarstwa rolne o przeciętnej przychodowości **ponad 40 kwintali do 60 kwintali żyta** uiszczają drugą ratę podatku gruntowego, płatną do 1 listopada b. r., **w połowie gotówką, w połowie ziemiopłodami.**

Gospodarstwa rolne o przeciętnej przychodowości **ponad 60 kwintali żyta** uiszczają drugą ratę podatku gruntowego całkowicie w ziemiopłodach.

Powyższe przepisy odnoszą się do płatników wnoszących terminowo należności podatkowe.

Jeżeli podatek gruntowy płacony jest **nieterminowo,** obowiązują podatników następujące przepisy:

Gospodarstwa rolne, o przeciętnej przychodowości ponad 60 kwintali, które w terminie do dnia 1 czerwca 1948 roku nie uiściły pierwszej raty podatku gruntowego za rok 1948, uiszczają w ziemiopłodach cały podatek za rok 1948, te zaś, które uiściły ją częściowo, uiszczają w ziemiopłodach różnicę między pełnym wymiarem podatku za rok 1948 a uiszczoną częścią pierwszej raty podatku.

Może się zdarzyć, że podatnik przed wejściem w życie omawianego dekretu uiścił w gotówce należności z tytułu podatku gruntowego które płatne są w ziemiopłodach. Wpłataмі wcześniejszymi nie może być zapłacony podatek gruntowy płatny w ziemiopłodach, wobec czego **wpłaty gotówkowe i powstałe nadpłaty podlegają zwrotowi w gotówce,** bądź są zarachowywane na inne należności przypadające od podatnika.

Gospodarstwa rolne, powstałe z parcelacji, uiszczają tytułem podatku gruntowego w ziemiopłodach różnicę między przypadającym od nich podatkiem gruntowym w ziemiopłodach, a ilością ziemiopłodów, dostarczoną tytułem ceny za ziemię.

Te same zasady stosuje się odpowiednio do gospodarstw, które na podstawie obowiązujących przepisów uiściły w ziemiopłodach publiczno-prawne należności na rzecz Skarbu Państwa, przypadające za rok 1948, oraz do gospodarstw rolnych na Ziemiach Odzyskanych, które uregulowały w ziemiopłodach należności z tytułu akcji siewnej.

Uzyskane z tytułu podatku gruntowego **ziemiopłody przekazane zostaną do dyspozycji Ministra Aprowizacji.**

---

## ZARYBIANIE WÓD ŚRÓDLĄDOWYCH

Według ostatnich danych stan ryb w jeziorach Państwowych Nieruchomości Ziemskich woj. poznańskiego wiosną rb. został zasilony 2 milj. szt. narybku sielawy, 6 milj. szt. wylęgu szczupaków, oraz 500 tys. sztuk narybku sieci.

Ponadto większość obiektów hodowlanych w Polsce zostanie zasilona narybkiem węgorzy, których transport w ilości 4 milj. szt. jest oczekiwany z zagranicy.

## „KOMBAJNY"

Kombajny — cóż to znowu? Jest to maszyna żniwiarsko - młocarska, która ciągniona przez traktor, kosi zboże, ładuje je na platformę i natychmiast je młóci. Maszyny te jeszcze przed wojną były w użyciu w Związku Radzieckim.

W czasie tegorocznych żniw maszyny te zostaną użyte w okręgu szczecińskim.

Wszystko pięknie, tylko wyszukajcie dla tych maszyn jakąś polską nazwę, gdyż nazwa „kombajny" brzmi dziwacznie.

## Resztówki poparcelacyjne

W posiadaniu spółdzielni gminnych „Samopomocy Chłopskiej" **znajduje się 2.770 resztówek poparcelacyjnych,** w czym resztówek rolniczo-hodowlanych 945, sadowniczo-warzywnych — 346, rybackich — 150, chmielarskich 25. Resztę stanowią resztówki kadłubowe, przeważnie zabudowania z parkiem.

Ogólny obszar resztówek poparcelacyjnych, przydzielonych „Samopomocy Chłopskiej" wynosi **40.175 ha.** w czym majątków rolnych 27.265 (67%) i nieużytków 12.910 (33%).

Jeśli chodzi o okręgi, to Białystok posiada 109 resztówek, Gdynia — 92, **Katowice** — **245, Kraków** — **193,** Lublin — 153, Łódź — 216, Olsztyn — 56, Poznań — 295, Radom — 181, **Rzeszów** — 162, Szczecin — 229, Toruń — 177, Warszawa — 204 i Wrocław — 290.

---

## SIEĆ GMINNYCH SPÓŁDZIELNI „SAMOPOMOC CHŁOPSKA" POKRYŁA NIEMAL CAŁĄ POLSKĘ

W wyniku akcji połączeniowej, przeprowadzonej wśród spółdzielni wiejskich, mieliśmy na dzień 31. XII. 47 r. — **2.602 gminne spółdzielnie „Samopomocy Chłopskiej",** na ogólną ilość 3,006 gmin w Polsce. W pozostałych 400 gminach prowadzona jest energiczna akcja organizacyjna w celu powołania do życia spółdzielni.

Przeciętna liczba członków w gminnych spółdzielniach wynosi 223 osoby. Obrót wszystkich spółdzielni w roku 1947 wyniósł ponad 23 miliardy zł., gdy w 1945 r. zaledwie 755 milionów zł.

Na jedną spółdzielnię przypada ponad 9 milionów rocznego obrotu. Podane obroty są obiektywnym miernikiem dynamizmu gospodarczego gminnych spółdzielni „Samopomocy Chłopskiej".

## *Z wydawnictw*

## Nowy miesięcznik rolniczy

Ukazał się nowy miesięcznik rolniczy, pt. „**Mechanizacja i elektryfikacja rolnictwa**". W artykule wstępnym prof. Kanafojski tak ujmuje rolę nowego pisma: „W rozwiązywaniu zagadnień z dziedziny mechanizacji rolnictwa powinno brać udział znacznie więcej ludzi aniżeli dotychczas. Poza tym jak najwięcej rolników i techników winno być informowanych o planach i postępach techniki rolniczej krajowej i zagranicznej oraz mieć możność dokształcania się z zakresu mechanizacji rolnictwa. Toteż wyłoniła się konieczność wydawania specjalnego czasopisma, poświęconego zagadnieniom z dziedziny mechanizacji, elektryfikacji rolnictwa oraz agrotechniki".

Do miesięcznika dołączono dodatek, p. t. „Traktorzysta i mechanik". Miesięcznik wydaje Państwowy Instytut Wydawnictw Rolniczych. Prenumerata kwartalna 250 zł. PKO nr 15638.



## CENNIK OGŁOSZEŃ:

Zwykłe ogłoszenia na str. 6-szpalt. za 1 wiersz mm . . . 20.— zł.
W tekście na str. 4-szpalt. za 1 wiersz mm. . . . . . . 50.— „
Drobne ogłoszenia słowo 15 zł. najmniej . . . . . . . 150.— „
Tłuste za słowo 100% drożej.
Układ tabelaryczny, cyfrowy, kolorowy i zastrzeżone 50% drożej.
Ceny ogłoszeń prenumeraty zagranicą 100% drożej.
Prenumerata z przesyłką pocztową kwartalnie . . . . . . . . . . 100.— zł.

Ogłoszenia tylko za gotówkę. Za terminowy druk Administracja nie odpowiada. Cenypowyższe obowiązują od dnia ogłoszenia. Do ogłoszeń długoterminowych Biurom ogłoszeń rabat stosownie od umowy. Za niewyraźny druk, spowodowany warunkami technicznymi Administracja nie odpowiada i nie bierze na siebie obowiązku bezpłatnego powtórnego zamieszczenia inseratu.

**Wychodzi raz w tygodniu.**

Wydawca Ludowe Tow. Wydaw. „Piast". Kraków Basztowa 17, I p.
Drukarnia Nr. 3 „Wiedza", Kraków, Orzeszkowej 7
Nr zam. 232. 21. V. 48. — M. 14997